

Meldingsblad
For Tysvær og Haugesund

September 2019

Husk søknadsfristen for produksjonstilskudd:
15. oktober 2019 - Telledato: 1. oktober 2019

Produksjonstilskudd 2019

Som dere allerede er kjent med, nærmer det seg nå den siste søknadsfristen for produksjonstilskudd for 2019 som er **15. oktober!** Telledato er 1. oktober!

Fristen er absolutt. Det vil si at har du ikke søkt innen fristen, kan du ikke søke. Har du sendt søknad, får du 14 dager etter søknadsfristen til å rette den. Du kan redusere eller øke uten å få trekk.

Vi oppfordrer deg til å være nøyaktig og ute i god tid når du skal søke produksjonstilskudd.

Mer informasjon om dette finner du på:

www.landbruksdirektoratet.no

Utbetalingen av produksjonstilskudd for 2019 kommer i februar 2020

Det er frist fram til 10. januar 2020 for etter-registrering av avløserutgifter for perioden:
1. oktober - 31. desember

Logg deg inn på Altinn for elektronisk søknad:

www.altinn.no

Du kan logge deg inn med bank-id

Det er ikke mulig å levere søknaden etter søknadsfristen.

Ta kontakt ved ønske om hjelp til utfylling av søknaden

Det er to søknadsomganger med to søknadsfrister:

15. mars og 15. oktober.

Telefon- og besøkstid på landbrukskontoret:

For å få saksbehandlingstiden ned, har vi nå valgt å være tilgjengelig for telefonsamtaler bare på ettermiddagen.

På grunn av at vi er en del ute på befaring, bør besøk på kontoret avtales på forhånd.

Telefonen er åpen fra 12:00 - 15:30

Forskrift om produksjonstilskudd

I «Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket» står det skrevet i §4 om tilfeller som gjør at det ikke deles ut tilskudd.

Det kan ikke gis tilskudd dersom det ikke er etablert vegetasjonssoner mot vassdrag med årssikker vannføring. Vegetasjonssonen skal være tilstrekkelig bred til å motvirke avrenning til åpent vann under normal vannføring. Sonen må være på minst 2 meter målt fra vassdragets normalvannstand, og kan ikke jordarbeides.

Det kan ikke gis tilskudd dersom det foretas inngrep som forringer kulturlandskapet. Dersom annet regelverk ikke er til hinder for det, kan kommunen likevel forhåndsgodkjenne inngrepet dersom det avhjelper betydelige driftsmessige ulemper.

Det betyr at landbruksforetak som mottar produksjonstilskudd kan ikke, uten samtykke fra kommunen, foreta inngrep av negativ betydning for kulturlandskapet.

Eksempler på slike inngrep er

- Planering
- Fjerning av åkerholmer, steinrøyser/steingarder og åkerkanter
- Tilføre ekstra masser
- Nydyrking
- De fleste inngrep som innebærer bruk av gravemaskin

Det er derfor viktig at du gjør deg kjent med regelverket før du starter med et arbeid.

Usikker på om tiltaket er søkepliktig? **Send en søknad eller ta en telefon til kommunen**, og vær på den sikre siden ☺ Vi hjelper deg gjerne.

Fylkesmannen på Facebook

Det ligger informasjon på Facebook-siden «Fylkesmannen og bonden i Rogaland». Det er bare å søke frem siden og «like» så får du fortløpende informasjon.

Regionalt miljøprogram (RMP)

Søknadsfristen for å søke RMP er 15.oktober.

Felles mål for miljøtilskudd er å:

- Redusere forurensing til vann og luft
- Ta vare på kulturlandskap og kulturminner
- Legge til rette for friluftsliv
- Ta vare på biologisk mangfold

OBS!

I år er det **ikke** mulig å hente kartopplysninger fra tidligere RMP-søknader, som betyr at du blir nødt til å registrere ditt område på nytt.

Vi ber derfor alle de som ønsker hjelp til å tegne inn områder i kart, om å være **tidlig ute** med å ringe for å avtale time.

Det ble mulig å søke allerede 1. august, så kom gjerne før oktober for å unngå lang kø.

Tilskudd til miljøtiltak i jordbruket i Rogaland kan bli gitt til foretak som har rett på produksjonstilskudd. Arealer og dyr som det blir gitt støtte

til i både produksjonstilskudd og i Regionalt miljøprogram må være omsøkt av samme foretak.

Nytt i 2019

Ny gjeldene programperiode for RMP er 2019 - 2022

Der er det noen nye tiltak, endring i eksisterende tiltak og noen tiltak som kommer til å gå ut i 2019 sammenlignet med 2018

Det er gjort endringer som følge av nye prioriteringer og behov for forenkling.

Oversikt over noen av de mest sentrale endringene:

- Tilskudd til organisert beitebruk. Det blir gitt tilskudd pr. utsluppet dyr, og ikke pr. hjemsankede som tidligere
- Tilskudd til verneområde og sikret friluftsområde er tatt bort
- Det er mulig å søke skjøtsel til slåttemyr
- Det er ikke lenger krav om skjøtelsesplan for kystlynghei, og ordningen er utvidet til å omfatte C- områdene (områder som er lokalt viktige)
- Tilskudd til beiting av myr er nå en del av ordningen - *Skjøtsel av biologisk verdifulle areal*
- Nytt fra 2019 er tilskudd til soner for pollinerende insekter
- Stølsveier i utmark er ikke lenger en del av tilskuddsordningen

«Vedlikehold av turstier i jordbrukslandskapet»

- Det er redusert krav til bredde for ugrødslete soner ved vassdrag
- Det blir ikke gitt tilskudd til vedlikehold av fangdammer i RMP (flyttet til SMIL-tilskudd)
- Utvidet tilskuddsområde for miljøvennlig gjødselsspreiing
- Fra 2019 blir det bare utbetalt tilskudd for det året trærne blir styvet. Tidligere var tilskuddet årlig

Tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel

Spreiing av husdyrgjødsel ved nedfelling eller nedlegging er viktige tiltak for å minske utslipp til luft. I en rapport publisert av NIBIO Blir det sagt i oppsummeringen at det mest effektive tiltaket som fører til reduserte utslipp av ammoniakk er stripespredning av husdyrgjødsel.

Det er flere fordeler ved et slikt tiltak:

- Det blir mindre utslipp til luft
- Næringsstoffene i gjødselen bli bedre utnyttet
- Større fleksibilitet i forhold til vind og lengden på gras
- Ved bruk av slange er det også mindre kjøreskade

Husk at søknad på denne ordningen krever at en bruker utstyret ved alle gjødslingene med husdyrgjødsel. Det er også et vilkår om husdyrgjødselen er spredd innen 10. august.

Tilskudd til soner for pollinerende insekter

Dette tilskuddet er nytt fra 2019. Pollinering bidrar til å holde ville plantesamfunn og er en viktig faktor i produksjon av mange landbruksvekster. De arealene som er best egnet til et slikt tilskudd er relativt tørre områder på næringsfattig jord, og med god kalktilstand. Selje er særlig viktig for pollinerende insekter om våren.

Viktig merknad

Dersom det blir gitt avslag på noen av tiltakene du søker i RMP, er det viktig å merke seg dette. Ikke søk på samme tiltak neste år, hvis du ikke har fått godkjent tiltaket året før!

Et eksempel kan være inntegnet tursti som ikke går langs jordbruksareal.

Stier i utmark gir ikke rett på tilskudd. Ved avslag på omsøkt tiltak, vil det stå en merknad om dette i tilskuddsbrevet. Når det er blitt opplyst om at et foretak ikke har rett på et bestemt tilskudd, og likevel feilaktig søker om det samme på nytt, er kommunen pliktig til å vurdere avkorting av tilskuddet. Undersøk derfor tilskuddsbrevet for 2018 før du sender RMP - søknad i 2019.

Les mer om RMP og viktig informasjon til søkere om kart på nettsidene til fylkesmannen i Rogaland:

<https://www.fylkesmannen.no/Rogaland/Landbruk-og-mat/Miljotiltak/Tilskot-til-miljotiltak/>

Statlig tilskudd til grøfting gjennom SMIL

Du søker tilskudd på [elektronisk søknadsskjema i Altinn](#).

I søknaden skal du beskrive dreneringsarbeidet og velge dreneringstiltak du planlegger å gjennomføre, inkludert plan for dreneringen. I tillegg skal du svare på spørsmål om kulturminner, naturmangfold og avrenning.

Du må laste opp kart med grøfteskisse. I tillegg kan det være aktuelt at du blant annet laster opp følgende vedlegg:

- avtale med eier om å gjennomføre tiltaket
- dokumentasjon av tidligere drenering eller planering
- detaljert kostnadsoverslag

I søknaden kan du få en foreløpig beregning av tilskuddet.

- For planerte arealer, kan det gis tilskudd til arealer som ikke tidligere er grøftet

Tiltaket skal ikke:

- Føre til vesentlig skade på annen eiendom eller naturmangfoldet
- Føre til vesentlig fare for flom og forurensning

- Skade automatisk fredete kultur-minner
- Være påbegynt før tilskuddet er innvilget

Tilskuddssats:

- kr 2 000,- pr. dekar systematisk grøfting
- kr 30,- pr. løpemeter ved «annen» grøfting (avskjæringsgrøfter, tilfeldige grøfter o.l.)

Søk god tid i forveien for å unngå forsinket arbeidstart.

Blir ikke alle midlene i «potten» benyttet, vil kommunen kunne få redusert tildeling neste år. Det er derfor viktig å søke! Det er tre års arbeidsfrist, og en kan derfor søke om flere planlagte tiltak samtidig.

Både foretak i Tysvær og Haugesund oppfordres til å søke. Det er ingen søknadsfrist, søknadene vil bli behandlet etter hvert som de kommer inn til kommunen.

Tilskudd fra Tysvær tiltaks- og næringsfond utgår.

Det gis ikke tilskudd til nye søknader om grøfting fra Tysvær tiltaks- og næringsfond. Dette skyldes at det er svært begrenset med midler i fondet og at det allerede er en lang venteliste for saker vi har mottatt de siste årene.

Jordleieavtale

Jordlovens § 8 fastslår at det er driveplikt på alt jordbruksareal. Hvis grunneier ikke kan oppfylle driveplikten, er grunneier pliktig til å leie ut arealet som tilleggsjord.

Krav til en avtale om bortleie:

- Avtalen skal være skriftlig
- Avtalen må gjelde for minst 10 år
- Avtalen kan ikke sies opp av grunneieren.

Kopi av jordleieavtalen skal sendes til kommunen. Jordlovens § 8 a åpner for å søke fritak fra kravet om 10 års bortleie.

I forbindelse med jordloven ønsker vi også å minne om at § 8 om driveplikt innebærer at produksjonsegenskapene ikke forringes over tid. Eksempler på forringing er kantsone som ikke vedlikeholdes eller dyrkes, eller dersom det ikke fjernes ugress. Dersom et innmarksbeite består av mindre enn 50 % kulturgras og beitetålende urter skal det ikke klassifiseres som innmarksbeite.

Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Ved sykdom kan du søke om tilskudd til å dekke dokumenterte utgifter til avløser fra dag 1 i sykemeldingsperioden. Det kan brukes privat avløser eller avløser ansatt i avløserlaget. Det må komme fram av sykemeldingen at en er sykemeldt som bonde. Er en ansatt i en annen jobb i tillegg, må dette komme fram av både søknad og sykemelding. Sykemeldingen må uansett sendes til NAV. Det

gis også tilskudd til avløsning ved foreldrepermisjon.

Søknaden om tilskudd må leveres senest innen 1 år etter siste dag i søknadsperioden som gir rett til tilskudd.

Den maksimale dagsatsen for tilskudd til avløsning ved sykdom mv. er kr 1 670,-.

Søknaden sendes på [elektronisk søknadsskjema i Altinn](#).

Når du fyller ut søknaden vil du få melding om hvilken dokumentasjon du må legge ved. I søknaden kan du få en foreløpig beregning av tilskuddet. Ta kontakt med **Magnhild S. Bjoland** for mer informasjon om ordningen.

Godkjenning av innmarksbeite som spredeareal

Om du ønsker å bruke innmarksbeite som spredeareal må dette søkes om til kommunen.

Du finner søknadsskjema på kommunen sine hjemmesider

Link:

<https://www.tysver.kommune.no/landbruk/spreieareal/spreieareal>

Husdyrgjødsel kan bare spres på godkjent spredeareal. Det skal være tilstrekkelig disponibelt areal for spredning av husdyrgjødsel, minimum 4 dekar fulldyrket jord pr. gjødseldyrenhet (GDE).

Fulldyrka og overflatedyrka areal blir automatisk godkjent som spredeareal. Søker får skriftlig svar fra Landbrukskontoret over spredeareal som er godkjent. Spredearealet blir digitalisert i kartportalen Temakart-Rogaland. Gjødselplanen må justeres når innmarksbeite er godkjent som

spredeareal, slik at det kommer fram at beitearealet blir brukt til spredning av gjødsel.

Ta kontakt med **Mathilde Grimsby** for mer informasjon om godkjenning av innmarksbeite som spredeareal.

Innsamling av landbruksplast

Gangstø transport fortsetter med henting av rundballeplast. Mer info om innsamlingstider kommer i november. Du finner det da på deres hjemmeside og det vil i tillegg bli annonsert i Bygdabladet.

Mandag, tirsdag og torsdag kan du selv levere folieplast, kanner (vasket og tørket), og gjødselsekker vederlagsfritt.

Vi minner også om at det er viktig å passe på at man oppbevarer plasten samlet, slik at den ikke sprer seg med vinden.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Det skal utarbeides ny strategi for tildeling av SMIL-tilskudd i Tysvær og Haugesund kommune for 2020-2023.

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene vil bli prioritert ut fra lokale målsettinger og strategier.

Innenfor SMIL-ordningen kan en få tilskudd til mange ulike prosjekter innen disse miljøtemaene:

- Kulturlandskap
- Biologisk mangfold
- Kulturminner og kulturmiljøer
- Friluftsliv
- Avrenning til vann
- Utslipp til luft
- Plantevern

Trykk på linken for mer nyttig info om SMIL:

[Spesielle miljøtiltak i jordbruket - landbruksdirektoratet](#)

Det er bare søkere som har rett på produksjonstilskudd som kan få SMIL-tilskudd.

Søknader skal fra og med 2019 sendes inn digitalt med innlogging via ID-porten/Altinn.

Prosjekter kan ikke være påbegynt før det er gjort vedtak. Søknaden må inneholde kostnadsoverslag eks. mva. Satsen for eget arbeid er kr 300,- pr. time. Søker må også undersøke om tiltaket er søknadspliktig etter annet lovverk (f.eks. plan- og bygningsloven) eller krever dispensasjon fra kommuneplan. Servicetorget i kommunen kan gi råd om dette. Dersom prosjektet har andre finansieringskilder må dette opplyses i søknaden.

Vi oppfordrer til at flere søker om Smil-tilskudd i 2020.
Søknadsfristen er 1. mars.

REKO-ringen Haugalandet

Ønsker du å selge produkter fra gården direkte til forbrukeren? Reko-ringen har som mål å øke lokalmatproduksjonen i Norge, samt stimulere til bedre lønnsomhet og bevisstgjøre forbrukere om viktigheten av småskala matproduksjon og lokal videreforedling. Reko-ringen Haugalandet finner du på facebook, og alle kan bli medlem i gruppen. Via facebook siden bestemmes sted og tid for levering av varene, og forbrukerne bestiller varene sine via facebook.

Forbrukerne blir mer og mer opptatt av hvor maten kommer fra og hvordan den er produsert. Søk det opp på facebook, bli medlem i gruppen og finn ut mer om Reko-ringen Haugalandet!

Gårdskart

Gjeldende arealtall for din eiendom finner du på NIBIO sine sider: <https://gardskart.nibio.no/search>

Areal tallene i gårdskartet er grunnlaget for utbetaling av areal- og kulturlandskapstilskudd. Disse tallene blir også brukt ved behandling av lovsaker. Ved salg av landbruks-eiendommer vil arealtallene i gårdskartet være en del av grunnlaget i fastsetting av takst. Meld fra til oss dersom det er behov for befaring for å

endre arealstørrelsene på din landbrukseiendom.

Bente Helen Bergstøl Norvalls har ansvar for oppdatering av jordbruksareal.

Gebyr for konsesjons- og delingssaker

Det er gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker etter jordlova § 12.

- Konsesjonssaker: kr 5 000,-
- Delingssaker: kr 2 000,-

Merk at gebyret blir krevd uansett utfall av saken. For delingssaker er det i tillegg et gebyr for behandling etter plan- og bygningsloven.

Tidlig pensjon i landbruket

Nærmer du deg 62 år og har planer om å overlate bruket til nye krefter? Da kan du søke tidligpensjon for bønder. Søknaden sender du til fylkesmannen. Se mer om ordningen her:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/no/produksjon-og-marked/velferdsordninger/tidligpensjon>

Kantvegetasjon langs vassdrag

Gjennom vannressursloven er kantvegetasjon langs vassdrag med års-sikker vannføring vernet. Dette vegetasjonsbeltet er levested for planter og dyr og motvirker avrenning mot vassdraget. Kantvegetasjon spiller derfor en viktig rolle for biologisk mangfold og vannkvalitet.

Loven spesifiserer ikke hvor mange meter kantvegetasjonen skal være, men legger til grunn at den skal være bred nok til at den økologiske funksjonen blir opprettholdt. Etter *forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket* må vegetasjonssonen være minst 2 meter. I nydyrkingsforskriften er grensen satt på 6 meter. Kantvegetasjon kan vedlikeholdes, men altså ikke fjernes.

Vannforvaltingsarbeidet

Målet i arbeidet med vannforvaltningen er at alle vannforekomster skal ha god miljøtilstand, med andre ord «rent vann». Landbruket er en sektor som vesentlig påvirker vannmiljøet i vår kommune. Avrenning av næringspartikler kan i sterkt påvirkede områder føre til betydelig oppblomstring av biomasse. Når biomassen brytes ned, forbrukes oksygen, og innsjøer og terskelfjorder kan oppleve oksygenvinn i store deler av vannsøylen. Bunndyr, fiskeegg og ungfisk er spesielt utsatt for slike forhold. Vassdrag som ligger i områder med potensielt stor avrenning fra landbruk, kan få oppblomstringer av blågrønnbakterier som kan være giftig for både mennesker og dyr. Vi minner derfor om at det er viktig med rett håndtering av gjødsel og silosaft for å unngå forurensning og eutrofiering i vassdrag. Enkelte steder kan det være aktuelt med rensedam/fangdam for oppsamling av næringsstoffer før vassdrag. Gjennom SMIL-ordningen kan en søke om støtte til etablering av slike. Videre er nå hele Tysvær kommune med i RMP-ordningen for tilskudd til miljøvennlig

gjødselspredning. Husk også å sjekke at gjødsellager er tette og ikke står i fare for å begynne å lekke. Arbeidet i «Haugaland vannområde» kan en følge her:

<https://www.vannportalen.no/vannregioner/rogaland/vannomrader/haugalandet/>

Suppleringsplanting - klimatilplanting

Mesteparten av klimaplantningene ble utført i 2018. Da var det ekstremt tørt, som de fleste har fått med seg. Selv om mesteparten av utsatte planter ble plantet under lauvskjerm (i de fleste tilfeller under bjørk) har det vært felter som har gått ut fordi tørken var for langvarig.

Derfor vil det etter stor sannsynlighet bli iverksatt suppleringsplanting på felter hvor mesteparten av plantene har gått ut. Kostnadene ved slik planting er fullfinansiert. Alle tiltak som gjøres i forbindelse med klimaplanting etter at plantene er satt i jorda, dekkes 100% av klimaskogbudsjettet.

Så min oppfordring til grunneiere som er med i prosjektet, er at dere går ut

og sjekker tilplantede felter og melder fra til skogbrukssjefen i kommunen. Helst i løpet av høsten. Vi må melde inn ønska behov for planter. Har dere ikke muligheter for å sjekke selv, gi beskjed til kommunen. Så finner vi en løsning.

Omdisponering av skogareal til jordbruksformål

Lovverket i dag er slik at det ikke er noe krav om søknad for omdisponering av skogareal til jordbruksformål. For nydyrking må det søkes om tillatelse etter jordlova. En hogst utløser automatisk foryngelsesplikt etter skogbrukslova, § 6 og forskrift om bærekraftig skogbruk (bærekraftforskrifta) §§ 6-8. Normalt er det en frist på 3 år for å få satt arealet i skogproduksjon. For å utsette fristen om foryngelsesplikt er det i dag et krav om egen søknad, og det kan maksimalt gis frist på 5 år. Et hogstareal er et skogareal inntil det er godkjent til noe annet, og som betyr at reglene etter skogbrukslova gjelder. For beite/fulldyrka jord som ikke holder krava til jordbruksproduksjon innen 3 år, og som er til hinder for etablering av ny skog etter at det har gått 3 år, krever tiltaket søknad om dispensasjon fra foryngelsesplikta jf. § 16 i bærekraftforskrifta.

Krav og praktisk håndtering av omdisponering fra skog til jordbruksareal

For at omdisponering fra skog til jordbruksareal skal kunne godkjennes av kommunen, må følgende krav legges til grunn:

1. Det må foreligge et dokumentert behov for økt jordbruksareal på eiendommen.
2. Arealet må være egna til jordbruksareal, inkl. beite, fra naturens side.
3. Krav til gressdekket (minimum 50% gressarter og/eller beitetålende urter) rydding av hogstavfall og inngjerding etter retningslinjer for arealtilskudd/beitetilskudd til innmarksbeite må være oppfylt innen 3 år.
4. Det skal gå fram av AR5-kartbasen at arealstatus er endra fra skogareal til jordbruksareal (innmarksbeite/dyrka).

Dersom ett eller flere av disse krava ikke er innfridde, gjelder foryngelsesplikta etter skogbruksloven.

Tysvær kommune vil foreta kontroller med arealer som er omdisponert etter hogst.

Kontakt Landbrukskontoret:

E-post:

post@tysver.kommune.no

Bente Helen Bergstøl Norvalls

Rådgiver

Tlf.nr. 52 75 71 72

Adelheid Eikje

Rådgiver

Tlf.nr. 52 75 72 36

Mathilde Grimsby

Rådgiver

Tlf.nr. 52 75 70 00

Magnhild Susort Bjoland

Rådgiver

Tlf.nr. 52 75 77 69

Jan Erik Larsen

Skogbrukssjef

Tlf.nr. 52 75 71 81

Vi er tilgjengelig for besøk og telefonsamtaler hver dag

kl. 12:00 - kl. 15:30

Besøk bør avtales på forhånd

Meldingsbladet blir sendt elektronisk til de foretak som søker om produksjonstilskudd i Tysvær og Haugesund.

Til informasjon:

- Bente Helen Bergstøl Norvalls er rådgiver og jobber i 80 % stilling - fri fredag
- Magnhild Susort Bjoland jobber tirsdag og fredag
- Mathilde Grimsby er ny og jobber i 80% stilling - fri fredag

Vi ønsker deg en riktig fin høst!

